

Beheermonitoring weidevogels

➤ Informatie	Informatie	Informatie	Informatie	...
➤ Kennis delen	Kennis delen	Kennis delen	Kennis delen	...
➤ Verbeteren	Verbeteren	Verbeteren	Verbeteren	...

Waar werkt beheer en waar niet?

Vestigingsfase:

ligt het beheer goed?

Last-minute aanpassing.

Kuikenfase:

Waar zijn de gezinnen?

Broedsucces grutto?

Last-minute aanpassing.

Jaarevaluatie:

Aanpassen beheer, vervolgacties.

Monitoren: Hoe?

HOE

- Ervaren 'weidevogelaars' doorkruisen de hele polder en noteren waarnemingen van alle soorten weidevogels met codes in website (Boerenlandvogelmonitor bijvoorbeeld).
 - Dus ook reservaat en witgebied, anders ontbreekt cruciale informatie!
 - Tellen van af de weg is in de regel onvoldoende, er worden veel vogels gemist.
 - (BMP-telling voor de provincie scoorde vanaf de weg slechts 50% van de vogels die de tellers van het collectief op dezelfde dag zagen bij doorkruizen van het gras.)
 - Kaartbeelden zijn 'direct' beschikbaar.

Monitoren: Hoe vaak?

- Meer is beter.
- Minimaal 1x vestigingsfase (tegen 1 mei) en 1 x kuikenfase in eind mei *rondom de maaiperiode*
 - Dit zijn de momenten waarop het belangrijk is aanpassingen in beheer door te voeren.
 - Belang van beheer is groter dan dat van informatie als 'BTS'! Dus liever 'te vroeg' tellen voor BTS dan te laat voor de aanpassingen!
- Met name bij grote verschuivingen in de populaties is het prettig om bijvoorbeeld 4 of 5 keer in een seizoen een volledig beeld van een polder te hebben.
Bijvoorbeeld 1x per 3 jaar.
- *Voor soorten als kievit en tureluur zijn meer ronden nodig en is extra inspanning nodig om aanwezigheid van kuikens op te merken –dit is moeilijker dan bij grutto!*
- *Scholekster is makkelijk waar te nemen, maar vergt ook veel ronden.*

Analyse

- Leg stippenkaart op het beheer.
- (automatisch in Boerenlandvogels)

Analyse en communicatie

- Zoom in op soort en signaleer knelpunten.
- Bijvoorbeeld gruttoterritoria buiten rustperiode

Grote groep
grutto's
verdwenen.
Hoe komt
dat???

GRUTTO: Rode cirkels: aandacht nodig. Bij voorkeur: last minute rust!

Analyse en communicatie

- Zoom in op soort en signaleer knelpunten.
- Bijvoorbeeld Slobeend (wakend mannetje!) buiten rustperiode.

Slobeend: haast onvindbaar in lang gras, daardoor is dit beest afhankelijk van percelen met rust. Maar nu met maar liefst 30 paar valt te vrezen dat er nesten liggen in gras dat gemaaid gaat worden! Let op bij de plekken waar de slobeenden zijn gezien! Vraag eventueel hulp van vrijwilliger?!

Analyse en communicatie

Bij tweede (etc.) telling:

- signaleer veranderingen.
- Geef ontbrekend beheer aan voor kuikens.
- Zoek verklaring voor verdwijnen of verplaatsen van vogels.

Communicatie tijdens het seizoen

- Brief *per polder* met analyses per soort, aangeven knelpunten en vraagtekens en vragen om lastminute beheer.
 - Blijf feitelijk, geef aan wat goed gaat, geef compliment en signaleer dan helder wat de knelpunten zijn en de mogelijke oplossingen op korte of lange termijn.
 - *Zet gegevens in perspectief met verleden. Welke trends over de jaren heen? Welke verschuivingen in de polder? Wat zijn terugkerende problemen?*
- per mail naar alle betrokken personen: boeren, veldmedewerkers, terreinbeheerder en (via eigen organisatie) vrijwilligers.
- Bel/mail/bezoek bedrijven met knelpunten en bespreek die.

Communicatie na seizoen

- Evaluatie bijeenkomst (per regio)
 - **BBQ!** > Hoge opkomst boeren, vrijwilligers en relaties (Terreinbeheerder, gemeente, provincie...)
- Nadruk op het sociale gebeuren.
- Korte presentatie van ontwikkelingen met benoemen van wat goed gaat en wat opgelost moet worden.
- Panelen met kaarten en grafieken per polder.

BTS

BTS+

BTS ++

- BTS: met twee tellingen is een indruk te krijgen over de reproductie van de grutto's in een polder.
 - Voorwaarde is goede signalering van aanwezigheid van grutto's met kuikens rondom het vliegvlug worden van de vroegere vogels.
 - Als het niet goed gaat, komt dat duidelijk in beeld.
- BTS+: bereken het % van de gezinnen met kuikens dat geen risico loopt dat perceel gemaaid wordt voordat de kuikens vliegvlug zijn.
 - Bijvoorbeeld percelen zonder rust, met eind rust 1 of 8 (15) juni...
- BTS++: vul dit aan met percelen met kuikens waarvan grasgroei zo sterk is dat die op korte termijn ongeschikt worden voor kuikens.
 - App met actueel beeld van dichtheid van gras zou grote hulp zijn!

Jaarverslag Monitoring

- Kaarten, grafieken en analyses per polder (en eventueel totaal)
- Opzet van het verslag, inclusief kaarten en tabellen is direct te downloaden via Boerenlandvogels.

meegeven.

- Veldwerk is weer gewoon toegestaan.
- Beperk de werkzaamheden zoveel mogelijk tot bescherm- en inventarisatiewerkzaamheden waarbij legsels of kuikens gevaar lopen.
- Stem vooraf telefonisch of digitaal de eventuele betreding van erf en boerenland en/of andere werkzaamheden af met de (agrarische) grondeigenaren.
- Voer alle gegevens digitaal in via de Boerenlandvogelmonitor, direct in het veld, of later thuis op laptop, pc of tablet.
- Stel, zoals gebruikelijk, na elk veldbezoek het boerenbedrijf c.q. de betrokken eigenaren en organisaties op de hoogte van uw resultaten en stem af over eventuele vervolfbezoeken.
- Blijf vooral telefonisch en/of digitaal communiceren met elkaar en alle

Rapportage

[Jaarafsluiting rapportage](#)

[Jaarlijkse rapportage
Beheermonitoring weidevogels](#)

Feiten op een rijtje, voorkomt fake-news en geeft inzicht!

Uitwerking: Rapportage Collectief NHZ 2020

NIVEAU: BTS-TELGEBIED

Acties

- Beheeraanpassingen
 - Kuikenland
 - Vernatien
 - Etc.
- Acties, bijvoorbeeld:
 - Vossenbeheer i.s.m. jagers efficiënter maken:
 - wildkamera onderzoek (november-naar) maakt effectieve start jacht in februari mogelijk
 - zinfooppalen, >voerplekken >buurten lokaliseren
 - Waterbeheer aanpassen i.s.m. waterschap
 - Beheer afstemmen met terreinbeheerder
 - Verstoring tegen gaan
 - Gebiedsproces over bedrijfsseconomie, bodemdaling, stikstof, co2 etc. met weidevogels als integraal onderdeel van totaal-aanpak.

In 2020: in totaal 154 kaartbeelden en grafieken waarvan 105 automatisch gegenereerd

Acties

- Beheeraanpassingen
 - Kuikenland
 - Vernatten
 - Etc.
- Acties, bijvoorbeeld:
 - Vossenbeheer i.s.m. jagers efficiënter maken:
 - wildcamera onderzoek (november-maart) maakt effectieve start jacht in februari mogelijk
 - >inloopvallen, >voerplekken >burchten lokaliseren
 - Waterbeheer aanpassen i.s.m. waterschap
 - Beheer afstemmen met terreinbeheerder
 - Verstoring tegen gaan
 - Gebiedsproces over bedrijfseconomie, bodemdaling, stikstof, co2 etc. met weidevogels als integraal onderdeel van totaal-aanpak.

Stellingen

1. Jaarlijkse (professionele?!) beheermonitoring is een eerste voorwaarde voor succesvol weidevogelbeheer.
 - Geen betere besteding van je euro!
2. Een goede BTS moet als positieve indicatie worden beschouwd, niet meer dan dat. Een slecht BTS is altijd een alarmbel!
3. BTS + moet standaard zijn in de analyse
4. BTS ++ op basis van actuele satelliet informatie over grasland is een kansrijke aanpak
5. Jaarverslag met gedegen cijfers en analyses zijn belangrijke basis voor het beheer en verantwoording voor elk collectief.
6. Collectief moet zich bemoeien met alle zaken die effect hebben op weidevogels en zich hiervoor verantwoordelijk voelen.